

IZ INOSTRANIH ARMIIJA

SAD I ZEMLJE AMERIČKOG KONTINENTA

REORGANIZACIJA AMERIČKIH DIVIZIJA

Pojava nuklearnog naoružanja, osobito taktičkog, i njegova eventualna primena u budućem ratu, uslovlila je potrebu prilagođavanja divizijskih organizacija i formacija pojedinih armija novim uslovima ratovanja. S tim u vezi u SAD su već dugo vremena vršena proučavanja, a na vežbama i manevrima i praktični opiti sa novim divizijskim formacijama. Pritom se težilo tipu divizije malog brojnog stanja, a velike vatrene moći, pokretljivosti i elastičnosti, stim da se pojedine potčinjene jedinice što više osamostale. Tako je na manevru *Sage Brush*, koji je održan ujesen 1955, uz učešće oko 140.000 ljudi i 1.200 aviona, formirana divizija koja nije imala pukove, već osam samostalnih bataljona, dva tenkovska bataljona, 4 art. divizionu itd. Bataljoni nisu imali organe za snabdevanje, već su ovu ulogu vršili divizijski ili korpusni organi. Međutim, pošto izgleda da se ovakva organizacija divizije pokazala nepraktičnom (otežano komandovanje i bataljoni nisu u potrebnoj meri bili sposobni za samostalna dejstva), pristupilo se organizaciji divizija petorne formacije. Tako je septembra prošle godine u SAD formirana 101. vazdušnodesantna divizija (101 vdd) od 5 borbenih grupa po 1.500 ljudi, s tim što su grupe direktno vezane za komandu divizije (nema pukova ni bataljona). Svaka borbeno grupa ima 5 četa, a svaka četa 5 poluvodova (*squads*). Grupe su osposobljene za samostalna dejstva. Borbena sposobnost divizije je povećana, jer umesto 243 ima 300 borbenih odeljenja. Pored ostalih jedinica, 101 vdd ima i divizion artiljerijskih raketa *Honest John* kal. 760 mm, koje mogu imati atomsku glavu.

Međutim, u Pentagonu je 27 decembra prošle godine objavljeno da je KoV zatražila od ministra odbrane Vilsona i predsednika Ajzenhauera da odobre reorganizaciju i ostalih divizija prema *pentomic*¹⁾ koncepciji.

Prema toj izjavi u pešadiskoj diviziji biće smanjen broj ljudi za 3.700, u vazdušnodesantnoj za 5.600, dok će u oklopnoj to smanjenje biti neznatno. Današnja pešadiska divizija SAD broji 17.455 ljudi, vazdušnodesantna 17.100, a oklopna 14.684 čoveka. Prema tome, nova pešadiska divizija imaće 13.755, vazdušnodesantna 11.500, dok će oklopna ostati približno sa istim brojnim stanjem. Kada se potpuno završi proces reorganizacije divizija oslobodiće se oko 60.000 ljudi iz divizijskih sastava. Osim toga, prema pisanju časopisa *U. S. News and World Report* od 25 januara 1957, smanjiće se i broj divizija KoV od 19 na 17. Međutim, to smanjenje neće uticati na opšte smanjenje ljudstva u KoV, već će se samo izvršiti njegova nova raspodela, pošto će se organizovati više borbenih grupa za podršku itd.

Osnov pešadiske divizije tipa *pentomic* sačinjavaće 5 borbenih grupa i divizijska artiljerija od 5 baterija. Divizija će zadržati tenkovski bataljon, dok borbene grupe neće imati tenkovske čete koje postoje u sadašnjim pukovima. Snabdevanje, divizije biće objedinjeno u jednoj grupi koja će biti odgovorna za snabdevanje, evakuaciju, održavanje, sanitetsku službu i transport. Bataljon veze biće nešto povećan, s obzirom na to da petorna formacija divizije otežava organizaciju i održavanje veze. Izviđačkim jedinicama se takođe pridaje veći značaj. Svaka borbeno

¹⁾ Reč *pentomic* sastavljena je od grčke reči penta = pet, koja označava petornu formaciju divizije i reči *atomic*, što znači da će divizija biti naoružana atomskim naoružanjem i prilagođena uslovima atomskog ratovanja. — Prim. T.M.

grupa imaće 5 streljačkih četa, štabnu četvu, bateriju minobacača i četvu za snabdevanje.

Divizija treba da bude naoružana i nuklearnim oružjem tipa artiljerijske rakete *Honest John* kal. 760 mm i atomskim topovima kal. 203 ili 175 mm. Ovakva divizija, pri maksimalnom korišćenju savremene tehnike za poboljšanje vatrene moći, imaće veći borbeni potencijal, veću pokretljivost i elastičnost.

Naglašeno je da će u periodu januar — mart ove godine biti reorganizovane tri divizije KoV prema *pentomic* koncepciji. Reorganizacija ostalih divizija biće izvršena tokom nekoliko idućih godina. Nije naznačeno koje će divizije biti prve obuhvaćene ovom reorganizacijom, ali se pominju kao najverovatnije 1. oklopna divizija u *Ft. Polk*-u, zatim 1 pd u *Ft. Riley*-y i 26. pd na Havajima. Odmah zatim pristupiće se i reorganizaciji divizija u prekomorskim područjima.

Mornarička pešadija će takođe pristupiti reorganizaciji svojih divizija prema *pentomic* formaciji. Ona sada ima tri divizije od po 20.800 ljudi, s tim što će se ovaj broj ljudi znatno smanjiti.

Posebna pažnja se pridaje vazdušnodesantnim divizijama i njihovom prebacivanju vazdušnim putem. Ove divizije, po ugledu na 101. vdd, treba da budu tako organizovane da se mogu za manje od 39 časova ukrcati u avione i prebaciti sa baza u SAD na ma koje ugroženo područje u svetu. I ostale dve vazdušnodesantne divizije (82 u *Ft. Bragg*-u i 11 u Zapadnoj Nemačkoj) treba da budu reorganizovane u tekućoj budžetskoj godini prema ovoj koncepciji, s tim da obrazuju jedan vazdušnodesantni korpus koji će biti u stanju da se uspešno suprotstavi »malom ratu« u ma kom delu sveta. Pored toga, sadašnje vazdušnodesantne jedinice biće ojačane sa 6 atomskih borbenih grupa jačine po 5.000 ljudi.

Vazdušnodesantne divizije novog tipa imaju dirigovane rakete, bestrzajne topove, samohodne topove kal. 90 mm, minobacače, lake mitraljeze, nove puške i nuklearno naoružanje. Pored raznih vozila (»mehanička mula«, laki kamioni i džipovi), vazdušnodesantna divizija ima i jedinicu helikoptera.

Za prebacivanje vazdušnim putem kompletne vazdušnodesantne divizije novog tipa potrebno je oko 600 aviona (C—119 za ljudstvo i C—123 za opremu) u poređenju sa 1.000 aparata za diviziju konvencionalne formacije. Zasad se vazdušnim putem prebacuju i padobranom spuštaju oruđa veličine do haubice kal. 105 mm i kamioni do jedne tone. Postoji tendencija da se za transport vazdušnodesantnih jedinica koriste avioni C—130, brzina 603 km/č, sa doletom oko 4.025 km (bez punjenja u vazduhu), koji mogu da ponesu teret do 20 tona.

T. M.

(U. S. News and World Report od 25 januara 1957 i Anaf Journal od 25 decembra 1956 i 5 januara 1957)

AMERIČKI AVION OBOREN SOPSTVENIM VATRENIM DEJSTVOM

Mornarica SAD objavila je javnosti da je nedaleko od Long Ajlanda jedan mlazni lovac 21 septembra pogođen i oboren vatrom sopstvenog oružja. (Udes je objavljen u »Njujork tajmsu« 26 oktobra 1956.) Kontraadmiral Vilijem Šuek, pomoćnik Aeronautičkog ureda za naučno istraživanje, dao je o ovom slučaju ove detalje:

Leteći nadzvučnom brzinom od oko 1.500 km/č, na visini od oko 4.000 m, pilot novog lovca jednoseda F—11—F1 marke *Grumman Eng. Aircraft Co.*, vršio je lagano obrušavanje u cilju isprobavanja 4 oruđa kal. 20 mm na avionu, dejstvom u vodenu masu Atlantskog Okeana. Pošto je u toku 4 sekunde ispalio 64 metka, pilot je počeo da se strmije obrušava i ispalio je još jedan rafal od 4 sekunde. Međutim, na kraju drugog rafala njegov vetrobran, zaštićen od pušanih zrna, bio je pogođen nekim predmetom i razbijen. Pilot je mislio da je posredi sudar sa nekom pticom i krenuo je prema svojoj bazi na r. Pekoniku, u blizini Kolvertona. No, mlazni motor na avionu se ugasio zbog toga, kako je to pilot kasnije

saznao, što je bio pogođen još jednim zrnom, te se avion prinudno spustio na oko 300 m od svog aerodroma.

Posle detaljnog ispitivanja teško oštećenog aviona, admiral Šuek i drugi američki mornarički eksperti dali su ovakvo objašnjenje:

Zrna su napustila cev oruđa leteći za 450 m/sek brže od samog aviona, ali su odmah počela da usporavaju brzinu i da padaju (zbog otpora vazduha i zemljine težje), tako da se avion prilikom strmijeg obrušavanja, ukrstio sa putanjom zrna — oko 4—5 km od tačke na kojoj su bila ispaljena, zrna su se susrela na istoj tački sa avionom.

Pomorski eksperti su izjavili da je ovaj udes bio prvi ove vrste i da se može dogoditi »jednom u milion slučajeva«. Ipak, preduzeli su mere da i ovakvu mogućnost spreče. Otsada će probni piloti dobiti instrukciju da se posle opitnih gađanja okrenu ustranu, ili bar da svoje avione dignu u visinu kako ne bi leteli ispod putanje zrna.

(US Naval Institute Proceedings, januar 1957)

PROGRAM IZGRADNJE ČILEANSKE RATNE MORNARICE

Britanska brodogradilišta treba u toku 1957 godine da isporuče čileanskoj ratnoj mornarici dva kontratorpiljera, *Almirante Williams* i *Rivieros*, svaki od po 2.400 tona, dužine 122,53 m, širine 13,10 m i visine 3,90 m. Ovi brodovi će imati jačinu 50.000 KS, brzinu 34,5 čvorova, a od naoružanja 4 automatska pav topa 102 mm, 6 pav topova 40 mm, itd.

Pav oruđa 102 mm (britanske proizvodnje *Vickers*), koja se nalaze u potpuno automatskim turelama, ispaljuju 40 zrna u minutu.

U avgustu 1958 čileanska mornarica treba da dobije od nekog holandskog brodogradilišta ledolomac *Piloto Paro* od 2.000 t i brzine 14 čvorova, koji će imati platformu i hangar za helikoptere. Ledolomac će biti dodeljen čileanskim bazama na Antarktiku.

U toku su pregovori za kupovinu 3 podmornice (u SAD) radi zamene zastarelih podmornica *Capitan O'Brien*, *Capitan Thompson*, *Almirante Simpson* koje su ušle u službu još 1929. Verovatno da će i nove podmornice zadržati ista ova imena.

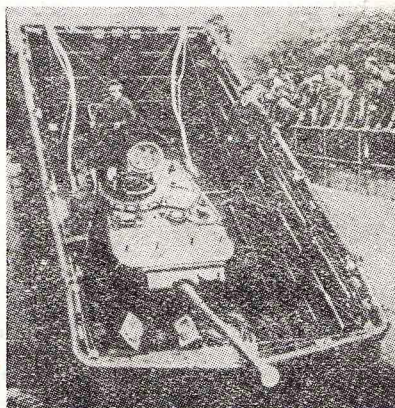
(La Revue maritime, februar 1957)

VELIKA BRITANIJA

PREBACIVANJE TEŠKOG MATERIJALA PREKO VODE U BRITANIJI

U Britaniji je nedavno prikazano prevoženje tenka *Centurion* od 50 t preko vode velike dubine. Pritom je korišćena neka vrsta obloge od nepromoćivog platna (na rasklapanje) koja se namešta oko gornjih površina stim što poklopci na turelama tenka ostaju otvoreni. Obloga se podiže hidrauličnim putem, a dno i strane su joj potpuno zatvoreni. Dva vijka na zadnjem delu služe kao pogonsko sredstvo za kretanje po dubokoj vodi.

(Military Review, januar 1957)

BRITANSKA UDRUŽENJA ZA PREDVOJNIČKU OBUKU

U posleratnom životu Britanije udruženja za predvojničku obuku zauzela su vidno mesto. Preko 100.000 mladića koji završavaju školovanje u 18-toj godini, u toku 3 godine do odlaska u vojsku dobijaju osnovna vojna znanja u udruženjima za predvojničku obuku (kopnene vojske, mornarice ili vazduhoplovstva), u koje stupaju dobrovoljno. Za omladince — učenike u školi postoje zasebna udruženja, u kojima se nalazi oko 66.000 članova.

Iako prvom vrstom udruženja rukovode vidovi oružanih snaga (svaki svojim), a drugom sva tri vida zajedno, ipak ona ne čine sastavni deo oružanih snaga, jer obuka u njima nije isključivo vojnička, već ima za cilj da od omladinaca stvori i dobre vojnike i valjane građane.

U udruženje kopnene vojske (koje je osnovano 1860) učlanjuju se prvenstveno omladinci koji su prekinuli školovanje u 15-toj godini, a zatim se zaposlili. Njihovi vaspitači su rezervni oficiri koji nastoje da ti mladići zavole ovo udruženje kao svoj klub.

Korpus za predvojničku obuku kopnene vojske ima 58.000 članova. Njegovim jedinicama, koje se po veličini kreću od bataljona do samostalnih četa, rukovode okružna dobrovoljačka udruženja. Svaka omladinska jedinica je učlanjena u neku mesnu dobrovoljačku jedinicu, u čijem sedištu često i izvodi obuku. Omladinci nose oznaku puka u čijem se sastavu nalazi i dobrovoljačka jedinica i smatraju se njegovim pripadnicima. Ukoliko je moguće mladići kasnije služe svoj rok u tom istom puku, a zatim se ponovo vraćaju u svoju dobrovoljačku jedinicu, u kojoj kao rezervisti provode ostatak svog roka. Međutim, ako izraze želju, ovi mladići mogu ostati i stalno u vojsci. Tako je počev od 1949 godine, od ukupnog broja pozvanih mladića, koji su stalno ostali sa službom u Armiji, 12% došlo iz Udruženja za predvojničku obuku. Prvenstveni zadatak ovog udruženja je da pronalazi i obučava starešine — naročito podoficire. Poslednjih godina ono je dalo kandidate koji su uspeli da popune 9% od ukupnog broja mesta aktivnih i 6% rezervnih oficira. Oficiri za sva tri vida oružanih snaga dobijaju se uglavnom od mladića iz škola, koji su pripadali udruženjima za predvojničku obuku. Oni čine 70% aktivnih i više od 60% rezervnih oficira.

Pripadnici i jedne i druge vrste udruženja izvode preko cele godine i teornu i praktičnu nastavu, a završetak obuke obeležavaju sedmodnevnom logorovanjem. Tada se pred njima izvode taktičke vežbe (u okviru voda i čete). Oni posmatraju i pokazne vežbe najbližih aktivnih i dobrovoljačkih jedinica. Omladinci uče kako se rukuje puškom (rezultati njihovih gađanja su na zavidnoj visini), a zatim i drugim naoružanjem: minobacačem 75 mm, bestrajnim PT topovima, radarima, oklopnim buldožerima itd., a omogućeno im je i da posećuju kurseve u Vojnoj akademiji na kojima mogu steći, pored ostalog, i tehnička znanja koja će im biti korisna ne samo u vojsci već i u građanstvu.

Da bi videli kako žive i rade britanske jedinice u Evropi, u poslednje se vreme omladinci šalju i u britanske jedinice koje stacioniraju u Zapadnoj Nemačkoj.

R. Đ.

(Revue militaire suisse, novembar 1956)

SSSR

SOVJETSKO-BRITANSKI UGOVOR O RIBARENJU

Posle veoma dugih pregovora, između SSSR i Britanije je potpisan ugovor o ribarenju, prema kome britanski brodovi mogu prilaziti na 3 milje (oko 5 km) od severnih obala SSSR, dok se brodovi drugih zemalja ne smeju približavati manje od 12 milja (oko 20 km) od sovjetskih obala. S druge strane, britanski brodovi ne smeju ribariti u vodama Murmanska, na ulazu u Belo More, niti u vodama poluostrva Kole, u kojima počinje Murmanski Fjord, ali će moći da prilaze na 3 milje

od ovih obala istočno od Kaninskog Rta i u okolinu ostrva Kolgujev i odavde do Nove Zemlje.

Ugovor će važiti pet godina, sa automatskim obnavljanjem za isti period trajanja.

(US Naval Institute Proceedings, januar 1957)

ITALIJA

ORUŽANE SNAGE ITALIJE

26

Prema zvaničnom saopštenju italijanskog Ministarstva odbrane, obnavljanje italijanskih oružanih snaga vrši se uz velike teškoće. Na kraju Drugog svetskog rata je od predratne vojske samo 5 borbenih grupa, u ukupnoj jačini od 47.160 ljudi, i izvestan broj pomoćnih grupa bilo sposobno za upotrebu. Od njih je neposredno posle rata formirana takozvana *prelazna vojska*, kako je to bilo predviđeno u Ugovoru o primirju ujesen 1943. Ova vojska, koja je bila skoro čisto teritorijalnog karaktera, imala je glavni zadatak da čuva red u zemlji, a samo se u izuzetnim slučajevima mogla upotrebiti i za akcije na granicama. Jedinice su bile naoružane i opremljene najraznovrsnijim materijalom, uglavnom preostalim iz rata; nije bilo nikakvih rezervi, a kasarne su bile upola porušene ili su ih koristile izbeglice kao skloništa.

Ratna mornarica je, za razliku od kopnene vojske, na kraju rata, uprkos velikim gubicima, raspolagala potencijalom koji je bio za poštovanje. No, pomenuti ugovor je i nju smanjio, tako da se čak i obuka s mukom izvodila.

Ratno vazduhoplovstvo se na kraju rata našlo u još kritičnijem stanju od KoV i svedeno je na samo 4 lovačke i 2 bombarderske grupe — naoružane najraznovrsnijim tipovima aviona. Važne ustanove na zemlji bile su najvećim delom uništene, sem nekoliko aerodroma u Južnoj Italiji, ali su i njihova postrojenja za 90% bila neupotrebljiva, prvo zbog napada iz vazduha, a docnije i zbog kopnenih operacija koje su se odvijale oko njih. Obuka se nije mogla izvoditi, jer su skladišta, radionice i postrojenja za vezu i navigaciju bila uništena. Trebalo je obnavljati sve ispočetka i to u duhu novih shvatanja, kako bi obnovljene ustanove na kopnu omogućile novim jedinicama potreban razvoj.

Pristupanje Italije 1949 Atlantskom paktu nije bitno promenilo njenu vojnu situaciju niti je smanjilo teškoće pred kojima se nalazila. Tek posle Korejskog rata i kasnije pristupilo se bržoj i potpunijoj obnovi italijanskih oružanih snaga. Oprema je počela da se modernizuje, ranije postojeće vojne škole su obnovljene, a počelo je i pozivanje na vezbu mlađih godišta specijalista. Pri tome se težilo da se što veći broj ljudi osposobi za rukovanje savremenim oružjem.

Na specijalne tehničke kurseve za vojnike sa trogodišnjim rokom, koji traju od 25—36 nedelja, mogu da stupe ljudi od 17 do 25 godina starosti. Mnogi od njih mogu, kad postanu mlađi vodnici, da produže sluzenje vojske još za dve godine i potom da budu unapređeni u podoficire. Neki mogu da postanu i profesionalni vojnici. Isluženicima (prema njihovim specijalnostima) pruža se mogućnost da se u građanstvu zaposle. Slična specijalizacija sprovodi se i u RM i RV.

Italijanska brodogradilišta ne grade brodove samo za svoju RM već i za ostale članice Atlantskog pakta — u okviru američke *off shore* pomoći.

Italijanska KoV sada ima 10 pešadskih i 3 oklopne divizije, 5 brigada planinskih lovaca, kao i armiske i korpusne delove (bataljone automatičara, oklopne jedinice, raznovrsne artiljerijske jedinice, pionire itd.). Naoružanje i oprema su standardizovani prema potrebama Atlantskog pakta.

RM se sastoji od 2 stara bojna broda (sa ograničenim naoružanjem): *Doria*, *Giulio*; 3 krstarice: *Garibaldi*, *Duca Degli Abruzzi*, *Montecuccoli*; 4 razarača: *San Marco*, *San Giorgio*, *Impetuoso*, *Indomito*; 5 eskortnih razarača: *Artigliere*, *Aviere*, *Carabinieri*, *Granatiere*, *Grecale*; 12 fregata: *Aldebaran*, *Altair*, *Andromeda*, *Calliope*, *Aretusa*, *Clio*, *Libra*, *Orsa*, *Orione*, *Sirio*, *Sagittario*, *Cassiopea*; 26 korveta: 22 tipa *Ape* klase, 3 novoizgrađene klase *Airone*, *Alabarda*; 5 podmornica: *Da Vinci*, *Ta-*

zzoli, Giada, Bario, Vortice; 26 minolovaca sa mehaničkim i 39 sa magnetno-akustičkim postrojinama za detekciju; 104 broda za osiguranje obala (od toga 31 brzi čamac); 26 pomoćnih brodova za visoko more, 52 za obalsku plovidbu i 79 za lokalne potrebe.

RV se sada sastoji od 6 vazduhoplovnih brigada, 2 lovačke grupe, 2 grupe lovaca podmornica i 5 centara za ukazivanje pomoći koji su u prošlim godinama učestvovali u mnogobrojnim pomoćnim akcijama. Pored toga, otvorene su i nove pilotske škole.

Jedan deo navedenih italijanskih oružanih snaga ulazi u sastav Atlantskog pakta.

M. D.

(*Wehrwissenschaftliche Rundschau*, decembar 1956)

DALEKI ISTOK

KINA POVEĆAVA PROIZVODNJU BENZINA

Prema jednom nedavnom saopštenju, NR Kina očekuje da će u roku od 12 godina biti potpuno samostalna u pogledu proizvodnje benzina.

Ukupna proizvodnja planirana za 1956 iznosila je 1,200.000 tona, što predstavlja oko 1/3 nacionalnih potreba. U toku drugog petogodišnjeg plana, koji ističe 1962, očekuje se da će se proizvodnja popeti za 5—6 miliona tona godišnje. Skoro polovina od ovogodišnje proizvodnje dolazi sa Jumenskih polja u Severozapadnoj Kini, koja je prošle godine povećala svoju proizvodnju za preko 50%.

Opšte povećanje proizvodnje očekuje se u dve petrolejske oblasti za koje se pretpostavlja da su veoma bogate naftom: na granici Tibeta i kod Karamaja, u Sinkjangu.

(*Military Review*, januar 1957)